

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

Deres ref: 19/425-88
Vår ref: 964/2020-011
Sted: Oslo/Trondheim
Dato: 07.10.2020

Innspill til FN's miljøforsamling og ny naturavtale

NINA viser til invitasjonen til å komme med innspill til arbeidet med et nytt globalt rammeverk for under konvensjonen for biologisk mangfold (CBD), og vil med dette komme med noen innspill.

I dag lider 3,2 milliarder mennesker som følge av ødelagt natur, verden bruker dobbelt så mye av jordas ressurser nå i 2019 som i 1980, 75 prosent av verdens landarealer er betydelig endret og påvirket og en million arter er truet av utryddelse. Konklusjoner og anbefalinger fra Naturpanelets første hovedrapport må følges opp med konkrete mål og tiltak som kan på en effektiv måte bidra til å oppnåmålene. Under framhever vi noen prioriterte områder vi mener bør inngå i den nye globale naturavtalen.

1. Gjennomgripende samfunnsendringer

For å stanse tap av natur, kreves gjennomgripende samfunnsendringer som må settes i gang umiddelbart. Både ødeleggelse og restaurering av naturverdier må være synlige i det økonomiske systemet og må ha konsekvenser for beslutninger. Alle sektorer må jobbe sammen mot et felles mål om å ikke ødelegge natur og det må investeres i restaurering av natur. Produksjon og forbruk må endres, dette krever endringer i verdsett og atferd i deler av verden. Videre må politikk og forvaltning bygge på kunnskap, og sikre gode løsninger for både klima og natur. I arbeidet med å oppnå gjennomgripende samfunnsendringer er det nødvendig å koble kunnskap om naturen med kunnskap om samfunnet.

2. Bærekraftig arealforvaltning til beste for natur og karbonlagring i økosystemene

Ny naturavtale må slå fast at arealforvaltning må finne de beste løsningene for både klima og natur og tilpasses en mer usikker framtid. Naturavtalen må få fram at en velfungerende natur er viktig for både å tåle og tilpasse seg klimaendringer samt å bidra med løsninger, eks. knyttet til å redusere klimaendringer og fare for flom, skred, pandemier, lagre karbon etc. Dette innebærer å bevare natur og eksisterende karbonlagre, å søke å gjenopprette tapt naturmangfold og karbonlagre, og å sikre arealer som er motstandsdyktig i møte med fremtidens vær og klima.

3. Det globale klima- og naturarbeidet må forenes

Klimaarbeidet har de senere årene medført forvaltning og tiltak som i mange tilfeller har negative konsekvenser for natur. IPCCs landrapport og Naturpanelet første globale utredning peker begge på at flere hensyn må sees i sammenheng hvis man skal oppnå en bærekraftig utvikling. Å løse klimautfordringer gjennom å sette ekstra press på natur er ikke forenelig med bærekraftmålene.

4. Oppfølging av mål må integreres i politikk (ref. Green Deal) og styresett

For at globale mål skal nås, må målene integreres i og prioriteres gjennom nasjonal politikktutforming. Det må løftes høyt på den politiske agendaen og kobles opp til budsjetter, rapportering og andre politiske virkemidler og planer. EU har klart å løfte miljø på denne måten gjennom sin Green Deal. Dette er et forbilledlig eksempel til etterfølgelse av andre regioner.

5. Opprettholde og ta vare på økosystemene og deres naturgoder

Det må være konkrete mål knyttet til å ta vare på resterende naturlige økosystemer i verden og at disse skal opprettholde en økologisk tilstand som gjør at de fortsatt kan levere naturgoder som pollinering, karbonlagring, vann og luftrensing mv. nå og i framtiden. Disse må følges opp med konkrete tiltak for å nå målene. Videre må det være mål om at kunnskap om økologisk funksjon, naturgoder og betydningen av dem for folk legges til grunn i beslutninger

6. Naturrestaurering

Naturpanelet slår fast at en halv million arter er såkalt «levende døde». De kan kun overleve på lang sikt dersom deres leveområder blir restaurert. I tillegg vil samhandling mellom sektorer og god planlegging bidra til at restaureringstiltak får flere positive bieffekter for flere av bærekraftmålene, inkl. om økologisk funksjon og naturgoder.

7. Grønn økonomi og bærekraftig ressursforvaltning

Naturpanelet slår fast at ødeleggelse av natur koster mer enn 10 prosent av verdens økonomi. Verdens økonomiske forum har slått fast at tap av natur og andre miljøproblemer utgjør en av de største risikoene for verdens økonomi. Naturpanelet peker også på at vi får tilbake mer enn 10 ganger investeringen om vi investerer i restaurering av natur. Den nye naturavtalen må ha konkrete mål for en grønn økonomi, herunder mål om:

- Krav til å ta hensyn til naturrisiko som en del av finansiell risiko.
- Regnskapssystem for natur (naturkapitalregnskap), indikatorer og rapportering.
- Tilstrekkelig finansiering av fattige lands arbeid med å ta vare på natur og oppnå Bærekraftmålene.
- Tilstrekkelig investering for å oppnå det grønne skiftet, herunder investering i naturrestaurering, naturbaserte løsninger og sirkulær produksjon og forbruk (sirkulær økonomi), inkl. i energisektoren.
- Fjerne miljøskadelige subsidier
- Betaling for naturgoder og grønne incentiver

8. Bærekraftig bruk: Økonomisk aktivitet og næringsvirksomhet må være økologisk bærekraftig

Bruk av natur er kun langsiktig bærekraftig dersom naturen og dens funksjoner og mangfold opprettholdes over tid. Derfor må den nye naturavtalen ha særskilte mål om å unngå fragmentering og stor samlet belastning på natur. I og med jord- og skogbrukssektoren og havbruk- og fiskerisektoren er av de største brukerne og påvirkere av natur, bør avtalen ha særskilte mål om at store påvirkere og sektorer må ha en økologisk bærekraftig bruk, noe som innebærer at en god økologisk tilstand i naturen opprettholdes. Det er en økende kunnskap om betydningen av jordboende organismers rolle for biologisk mangfold og karbonlagring. Det bør være særskilte mål om restauring av økologiske prosesser i jorden for å bedre jordens tilstand og kapasitet for produksjon av slike naturgoder.

9. Kunnskap, kapasitet og kompetanse

Kunnskap om natur og samfunnsprosesser er nødvendig for å stanse tapet av natur. Kunnskapen legger grunnlag for at politikere og andre beslutningstakere skal kunne forme politikk og fatte beslutninger. For fattige land vil det være særlig viktig å få tilgang til den kunnskapen som finnes internasjonalt, samt å delta i forskningssamarbeid med andre land med naturforskningsmiljøer. I-landene har sterke forskningsmiljøer innen natur og klima, og disse kan bidra med betydelig kunnskap som er viktig for å nå globale mål. Disse forskningsmiljøene kan bidra med *kapasitetsbygging* i fattige land gjennom samarbeid om konkrete forskningsprosjekter eller gjennom å delta aktivt i forskningsarbeid i u-land. Ny avtale må ha konkrete mål om kunnskapsoppbygging og kapasitetsbygging i u-land gjennom bistandsmidler og forskningsmidler som øremerkes slike temaer og setter krav om samarbeid, samt mål om økte investering i kunnskapsoppbygging og systemer for deling av kunnskap.

Vennlig hilsen

Norunn S. Myklebust
Administrerende direktør

Kristin Thorsrud Teien
Forskningssjef